

rerum apud Romam confusio: quāti per omnem Italiam motus excitati: Sane qui legat audiatue alias super alias calamitates: Quouis gētium cō fugere: sedesq; ubi ius capere potius q̄ eas perpeti deligat. Ne tamen aliena tantum mala terrestres Venetia spectare uideretur ipsa uero pace liberi us frui. Biorgus Alanorum rex: qui postea dicti sunt Alemāni. hāc de Italia atq; imperio mala cum audiret: per Tridentinos saltus populabundus irrumpit: Atq; ultra progressus: continuatis excursionibus direptionibusq; Galliam omnem & Venetiam: Histriam usq; peruasit. Rediens ab Rithimere gottho apud Benacum oppressus & interfectus est? Libet in tātis rerum turbinibus exemplum non omittere eterna memoria dignum Paulini episcopi nolani: Grator est enim lucis radius qui per densas tenebras elucet: De cuius uirtute & doctrina extat Hieronymi testimonium in epistola libris genesios praescripta. Nec minus Augustini iuxta finem primi libri de ciuitate dei. Cateris autem praestantius ē Gregorii in dialogo. Scribit & enim uiduae mulieris abductum fuisse filium captiuum in Africam a Genserici militibus. Ignara mater uiuus ne esset an mortuus: Ut tādē rescuit uiuum esse: & in seruitute degere: pficiscitur ad paulinum: Postulat ab eo pecuniam ad unici filii redemptionem. Misereor tibi inquit paulinus o mulier. Sed nihil iam mihi superest. Condonare me tibi possum: pecuniam erogare non possum. Illud relictum ut si ita libet pro filio tuo succedam in seruitutem Mulier cum neq; petere hoc ob auctoritatem tanti uiri auderet: neq; abnuere ob filii caritatem in fletum tota diffluere. Nō tulit uir sanctus illius lachrymas. Eamus inquit filium tibi propitio deo restituiam. Mox itaq; mutata ueste ambo in Africam transmittunt. Filiū teneri reperiunt apud generum genserici a quo cum mulier aduoluta genibus lachrymans libertatem filii imploraret: nec moueretur Barbarus. Tū mulier. At ego inquit tibi hunc hominem (manu paulinum demonstrās) pro filio meo in seruitutem do. Contemplatus ille hominis faciem liberalem: & integram adhuc aetatem: conuersus ad paulinum: Et quid nam inquit artificii tibi est? Excolere inquit paulinus hortos noui. Tum Barbarus qui mirifice hortis oblectaretur: accipio mulier conditionem. Cape tibi filium: Tu mihi hortulanus esto. Cum autem saepe paulinus ad Herilem mensam: nunc floribus: nunc holusculis redolentibus irreperet: uerbaq; & mores illius prudentiamq; plusq; hortulano homine dignam: dominus cōtemplaretur: Nec iam existimaret sordido aut abiecto loco natum: liberaliusq; quotidie: & hōestius haberet: adactus spiritu paulinus ad dominū accedit. Here inquit seruus tuus sum. Tibi omnia debeo: qui supra fortunam meam quasi pro filio me habes: non pro seruo. Prospice rebus tuis. Socer propediem humanis concedet: percussus hac uoce: Socerū adit: & docet quid de hortulano audierit. Accersiri eū rex cōfesti iubet.